

Македония

„МАКЕДОНИЯ“

вестникъ за политика, културенъ животъ и информация, излиза всеки денъ, освенъ празнични дни.

АБОНАМЕНТЪ:

България: за година 300;
1/2 година 150; 3 мес. 80 лева.
Странство: година 800; 1/2 год.
400 лв.; 3 мес. 200 лв. Америка:
за год. 6 доларис 1/2 год. 3 дол.

ОБЯВЛЕНИЯ:

По кв. см. 2-40 лв.
Малки обявления на дума 50 ст.
Въ хрониката на редъ . 8 лв.
Годешни и външалки . 40 лв.

Телефонъ № 2551

ОРГАНЪ НА МАКЕДОНСКАТА ЕМИГРАЦИЯ ВЪ БЪЛГАРИЯ

Редакция и администрация:
па „Славейковъ“ № 1

Директоръ: Г. Кулчевъ

Ив. Хаджовъ

Конгресът на международната федерация на учителските съюзи

Тази организация, на която още от самото ѝ начало членува Българският учителски съюз, биде основана туку преди войните. Последният станаха причина да замре и самият Учителски интернационал. Начало на неговото възкръсване след Общоевропейската война тури първата среща въ Париж (на 25 юний 1926 г.) на пълномощниците — двамата секретари — на Националния синдикат на учителите въ Франция (съ 78000 члена) съ председателя и секретари на германския Deutscher Lehrerverein (съ 150,000 чл.) въ присъствието на бюрото на „Bond van Onderwijzers“ от Холандия. След срещата на

25 и 26 септ. с. г. — на 16. XI с. г. се присъедини английският учителски съюз („National Union of Teachers“ — съ 121,000 члена), а наскоро и учителските съюзи въ Швеция, България, Швейцария. Към деня на конгреса въ Федерацията влизаха учителските съюзи на 12 държави и тя броеше общо 483,600 члена. Въ управителния съвет на организацията влизаха представители на Франция, Англия, Германия, Швеция, Чехия и България (г. Досьо Негенцовъ, председателът на Б. уч. с.). От балканските страни членуват само учителските съюзи от България (Б. у. с.) и Югославия, последната извила своето оконча-

телно присъединение съ писмо отъ 5 февр. т. г.

Чрезъ сближението на учителството въ цял святъ и чрезъ насочване на неговите всекидневни усилия и работа въ служба на по-високите идеали на времето на челоуѣчеството Учителският интернационал мисли да съдействува на трайния миръ. Единъ членъ отъ неговия уставъ гласи: „Международната федерация на учителските съюзи твърди, че трайниятъ миръ има за основно условие едно възпитание на децата въ всички страни, насочено къмъ разбирателството (споразумението) на народите“. — Разбира се, върху почвата на правото на всеки народъ да развива, гарантира и усъвършенствува своя народностен образъ, върху свободата и равенството на всички народи...

Въ духа на устава и на идеалите си, Б. у. с. на последния си конгресъ презъ лѣтото 1927 г.

гласува една резолюция, въ която между другото се казва:

„1. Конгресътъ протестира енергично противъ несправедливите клаузи на Ньойския договоръ, противъ репарационните тежести и *незачитането правата и свободите на българските малцинства подъ чужда власт.*

2. Апелира къмъ организираното всесветско учителство, особено къмъ това, което влиза въ Международната федерация на учителските съюзи, членъ на която е Б. у. с., въ името на справедливостта, мира и човѣщината, да *издигне гласъ и се застъпи за двете хиляди македонски учители и многобройната интеллигенция, емигранти и бѣжанци, които водятъ крайно плачевенъ животъ*“ (к. м.).

Тази резолюция биде напечатана въ органа на федерацията — нейния „Bulletin“, № 2 т. г. и така стана достояние на цялото световно учителство, въ това

число и на Югославияския учителски съюзъ — федерация отъ учителските съюзи въ Сърбия, Хърватско и Словенско. Изпълнителниятъ комитетъ на този съюзъ се намира въ Бѣлградъ и по неговъ починъ на 31 ян. т. г. се свиква извъредно събрание на учителите отъ сщия градъ, което намира, че всички тежести по договора за миръ сж заслужени, че „репарациите сж само едно частично възмездяване (компенсация) за извлѣченото отъ нашата страна (т. е. Сърбия) богатство, че „народътъ въ южна Сърбия“ (т. е. Македония м. б.) е напълно свободенъ въ границите на законите, що важатъ за цялата държава“, че въ нея не се усѣщатъ свободни оръжия, които „сж орджия на Мак. рев. орг. и се изпращатъ на наша (сръбска) територия, за да вършатъ злодеяния“, че „учителите отъ ю. Сърбия (т. е. Македония),... които напуснаха

страната (т. е. Македония), не сж били родени въ нея“, че се използватъ отъ бѣлг. правителства, за да набиратъ отъ тяхъ „злодейски чети“ и за „да подбѣцатъ Европа за македонския въпросъ“ — поради това събранното, което се отождествява съ съюза на югославияските учители „протестира предъ цялия културенъ святъ противъ акцията на платените разбойници, които Мак. рев. орг. изпраща въ нашата територия“. То намира, че „тѣзи въпроси сж чисто политически и мѣстото имъ не е предъ Инт. фед. учит. съюзи“, „моли международното бюро да се държи на страна отъ политически тенденции“ и иска, штоо целта на Интернационала да си остане сжщата, каквато е изтъкната въ устава: педагогическо сътрудничество и работа за изграждане международенъ миръ чрезъ училището и възпитанието“.

(Продължава на IV стр.)

Конгресът на международната федерация на учителскитъ съюзи

(Продължение отъ I-ва страница) 2

По поводъ бележката, която
беше направила редакцията на в.
„Съзнание“ къмъ превода на
горната резолюция, Влада Петро-
вичъ, председател на Югосл.
учит. съюзъ, отправи до председ.
на Б. уч. с. едно неофициално
писмо, въ което се изказватъ
само общи думи и пожелания за
сближение, за работа за общи
идеали, като за това се изоста-
вятъ „древболити“ (ситне свари),
които могат да ни разделяватъ...
Между тѣзи „ситни ствари“ сж и
неправдитъ надъ Македония...
Духовито забелязваше единъ
приятел по поводъ на това пис-
мо, казвайки: „Оставеше ми
първентъ да ви изведемъ, па по-
сле ще се обединяваме, ще се
братимимъг“... Защото отъ
всичко, що говорятъ българскитъ
учители въ извънредното си
събрание, отъ писмото на г. Вла-
да Петровичъ, за всички човѣкъ ста-
ва ясно, че душата на гражданна-
та частъ отъ сръбското учител-
ство, не на „югославянското“ — на
неговата хърватска и словенска
частъ — е напоена съ духа на
различнитъ „ржце“ — бѣли и
черпи... А тѣ сж, които създаватъ
ада за несръбскитъ население
въ кралството на С. х. с. —
Хубаво е всичко това да се има
предъ очи въ всички случаи,
когато се мисли и действува за
побратняване, да се има на умъ

когато различнитъ я ви и
прикрити „ржцови“ отъ Бъл-
грааъ даватъ и дарове...
При така сложилитъ се обсто-
ятелства, ясно е, какъвъ живъ
интересъ имаше за сдруженото
българско учителство първиятъ
конгресъ на Учителския интер-
националъ, който се състоя въ
Берлинъ на 14, 15, 16 априлъ.
Предъ единъ свѣтовенъ форумъ
трѣбваше да съ отстои правото
на поробенитъ народи да се
учатъ и молятъ на своя майчинъ
езикъ, да пазятъ своитъ инсти-
туту, които изразяватъ народ-
ностното съзнание и убеждение...
По предварително съобщение
отъ французска страна, на 10 априлъ
трѣбваше да се срещнемъ съ
французскитъ другари въ Ви-
ена. Затова на 8 априлъ съсу-
трингата, заедно съ г. Дося Не-
геновъ, председател на Б. у. с.,
напуснахме София и презъ Ви-
динтъ — Калафатъ — Крайова — Те-
мешваръ — Куртичи — Булапеша,
въ вторникъ 6 и половина часа су-
трингата на 10 априлъ стигнахме въ
Виена. Французитъ бѣха стигнали
миналия денъ вечерта и разглеж-
даха Виена. Отъ председателя на
учил. настоятелство на гр. Виена
— Ото Гьожелъ, бившъ мини-
стеръ на просвѣтата, голѣмъ иде-
ологъ на новото училище и пре-
образовател на училищното ус-
тройство и дѣло въ Виена, който

прие твърде любезно въ ра-
ботния си кабинетъ, узнахме, че
въ 12 часа ще има официално
представяне и приемъ на фран-
цузскитъ учители и югославян-
скитъ. Самъ той ни покани въ
всички посещения, които бѣха
опредѣлени да се направятъ. При-
ели любезната покана, ние се
раздѣлихме съ Гьожела. Тѣмъ
излѣзохме въ коридора, настреца
ни се задале една гълчавя група,
която говореше французски. Уз-
нахме, че това сж французскитъ
учители, които ни взеха изпърво
за югославяни, но на които се
представихме като делегати отъ
България и запитахме за секре-
таритъ на Учителския интернаци-
оналъ — г. г. Дюмъ и Лапьеръ.
Французитъ завикаха за тѣхъ и
следъ нигъ ние вече и лично се
запознахме съ споменатитъ дру-
гари, както и съ други нѣкои
французи.
Едва се тѣ изтеглиха въ при-
емния салонъ, ето че се задале
една група отъ 22 души. Това
бѣха югославянитъ. Нашата по-
ва не изненада приятно нѣкои
тѣхни водачи... Следъ нѣкои за-
познавания и съ тѣхъ, влѣзохме
заедно, като се наредихме въ
тѣхната група. Отъ съседа ми
сърбинъ-учителъ въ Нови-Садъ
узнавамъ, че сж стигнали на 8
априлъ, броя имъ, както и това,
че общинитъ сж ги подпомогнали
въ преларнатата обиколка. Той
се чуди, защо ние сме толкова
малко и още повече зачуденъ
остава, когато узнава, че делега-
титъ отъ България нѣматъ ни-
каква помощъ нито отъ държавъ,
нито отъ общини... Запитаамъ го:
„Има ли всрѣдъ васъ учители

отъ Македония?“. — Като стрес-
катъ новосадскитъ учителъ-сър-
бинъ ми отговаря заучено — бър-
зо: „Ние не се дължимъ режиро-
вално; държавата на сърби, хър-
вати и словенци е единна“... —
Не е въпросътъ за регионал-
ностъ, а за учители отъ една зе-
мля, която влиза въ състава на
Вашата държава“... Чувствува
нѣкакво стѣснение. Въ това вре-
ме селекциитъ преадъ мене г.
Влада Петровичъ, председателъ
на делегацията, ме нѣщо запрн-
казва на доста правилненъ бъл-
гарски езикъ. Когато му изра-
зявамъ оудването си отъ бъл-
гарския езикъ въ неговитъ уста
и го питамъ отъ де го е научилъ,
той ми отвърща:
— Та мажко ли е ние да научимъ
български, а вие сръбски? Това е
почти единъ и сжщъ езикъ...
— Два наистина близки езика,
но на два отдѣлни народа.
— Та тамъ е нещастieto, че
тѣзи близки народи сж останали
отдѣлни...
— Защо? Това „нещастие“,
създадено отъ развитieto и исто-
рията, и днесъ може да се пре-
върне въ щастие само при едно
условие: равенство и свобода на
народитъ.
— Та у насъ всички сж сво-
бодни...
— Тѣмъ не е така; българитъ
въ вашата държавъ, — въ Маке-
дония нѣма свобода за неинитъ
население и особено за българитъ.
Влада Петровичъ се извърща...
Новосадскитъ учителъ моли да
му напиша адреса си. Влада Пе-
тровичъ следи що пиша и ме
подкача за ероветъ на края на

нѣкои думи:
— Па бѣте еръ не можете. —
Разбира се, независимо отъ неото
убеждение за него, азъ съмъ учи-
тель, и официалнитъ правописъ
за мене е задължителенъ...
— Само да се поддържа и едно
външно отличие...
— Е, за хатъръ на външното
изравняване усвойте и вие ера,
добавямъ смѣйки се...
— А... ние сме го изхвърли-
ли отдавна. — Нищо; и ние
бѣхме го изхвърлили, но пакъ го
възстановихме...
Почва приемтъ. Гьожелъ ни
поздравява. Той е убеденъ про-
свѣтвенъ социалистъ. Той съ пра-
во се гордѣе съ творчеството на
своитъ съвдѣйници и другари кои-
то творятъ нова Виена, богатото
на нейното население. — „На-
шето желание е да
създадемъ новия човѣкъ;
затова се захванахме така енер-
гично съ децата, да презърнатъ
себе си първомъ и да сътворимъ
у тѣхъ новия човѣкъ. Ние искаме
да покажемъ, че къмъ съвѣтли
хоризонти народитъ могатъ да бж-
датъ водени и отъ учителя, а не
само отъ професионални диплома-
ти“... Изобщи носителъ из
единъ новъ духъ за отношенията
между хората и народитъ. Колко то-
зи духъ контрастира на духа на
различнитъ цѣтвотворжце въ Бъл-
градъ! Какъ се чувствуваха не-
говитъ носители преадъ този новъ
духъ?... Този новъ духъ и не-
говата работа за създаване новия
човѣкъ у детето се виждатъ и въ
голѣмитъ грижи за здравето на
децата, за която целъ е органи-
зирана съвършенна училищна ме-
дицинска служба, и въ откупления

отъ Виенската община дворци
за злополучния ибкогашев пре-
столонаследникъ Рудолф, попри-
венъ и презърнатъ — доорети
— въ приютъ за сирачета, и въ
вдъжновената работа на
учителитъ отъ педаго-
гическия институтъ съ неговата
разкошна отзвезденост... Въвъ
Виена детето е въведено въ
култъ... Най после работата
за изграждане на тоя човкъ е
виода и въ „нова“ Виена — мн-
гобройнитъ гигантски, пълни съ
слънце и въздух жилищни по-
стройки на общината, въ които
при всички модерни удобства сре-
щу нищожен месечен наемъ
биватъ поселвани маситъ, обита-
ващи тъмни изби и влажни по-
земия...
На общъ — въ компанията на
французскитъ колеги — разло-
варяне усилено и ожичено съ
Дюма и Лапьеръ, обясняващъ
много заплетеностъ въ нѣ-
шния въпросъ, много нѣща които
имъ изглеждатъ непонятни
и невѣроятни, разпръснати
съмнения и предубеждения...
Интересътъ се възбужда. Във
ние сме непрекъснато въ срѣдъ
на французскитъ другари, разго-
варяме съ тѣхъ, размѣняме ме-
ли по предстоящата работа
опознаваме се. И се сближаваме.
Когато трѣбва да се раздѣлимъ
отъ французска страна ни уведо-
мяватъ всѣкога гле и кога да се
сберемъ, за да сме заедно въ
посещенията, разглежданията...
— 0 —
Муромтъ е
526 чен